

Merekeskkonna programm

Keskkonnaprogrammi infotund 19.03.2024

Maarja Küttä
projektikoordinaator

Homse hoidjad

Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja säilitamiseks toetame:

Rakendatavaid meetmeid

- Merestrategia meetmekava meetmeid ja nendes ette nähtud tegevusi;
- Tegevusi mere ökosüsteemi teenuste (loodushüved) tõhusaks ja kestlikuks kasutamiseks.

Hea keskkonnaseisundi määratlemisel arvestatakse kvalitatiivseid tunnuseid: bioloogiline mitmekesisus, võõrliigid, kaubanduslikud kalad jm liigid, toiduvõrk, eutrofeerumine, merepõhja terviklikkus, hüdrograafilised tingimused, saasteainete sisaldus, saasteained mereandides, mereprügi ning energia, veealune müra)

Oluline on, et projektiga kavandatavad tegevused toovad kaasa reaalse efekti keskkonnale. Oluline on, et projekt aitab parandada või kaitsta Läänemere merekeskkonna ökosüsteemide seisundit tervikuna või konkreetset kvaliteedinäitajat.

Nr	Kood	Meetme nimetus	HKS tunnused
1	BALEE-M017	Olemasoleva merekaitsealade võrgustiku tõhususe parandamine	D1, D4, D6
2	BALEE-M020	Kalade kudealade ja rändeteede seisundi parandamine, asurkondade turgutamine ja kaitsemeetmete ajakohastamine	D1, D3, D4
3	BALEE-M021	Kaaspüügi vähendamise ja vältimise tehnoloogiate rakendamine liikide kaitseks Läänemeres	D1, D3
4	BALEE-M026	Püügikoormuse vähendamine HKS tasemele ning vastava kontseptsiooni väljatöötamine ja rakendamine	D3
5	BALEE-M032	Merepõhja terviklikkuse häirimise või hävitamise kompensatsioonimeetmete väljatöötamine	D6
6	BALEE - M035	Sinimajanduse arendusprojektide KMH ja opereerimisaege seire miinimumnõuete paketi koostamine ja rakendamine	D6, D1, D2, D3, D4, D5, D7, D8, D11
7	BALEE-M036	Väikese väina maanteetammi avade rajamine veevahetuse parandamiseks ja väina avamiseks kalade rändeteena	D7, D1, D3
8	BALEE-M039	Keskonnale ohtlike ravimijäätmete käitlemise tõhustamine ja ravimite keskkonnasäästlikuma utiliseerimise alane teavitustöö	D8, D9
9	BALEE-M040	Reostustõrje võimekuse tõstmine läbi uue reostustõrje (nafta ja teised ohtlikud kemikaalid) võimekusega poi- ja uurimislaeva projekteerimise ja ehitamise ning reostustõrje tervikliku arendamise tagamine	D8, D1-D11
10	BALEE-M046	Prügikoristus- ja teavituskampaaniad	D10, D6
11	BALEE-M047	Jäätmekäitluse keskkonnasäästlik korraldamine ülejutusriiskiga rannikul ja randades	D10
12	BALEE-M051	Sademevee ja reovee töötlemine mikroplasti koguste vähendamiseks	D10, D8
13	BALEE-M053	Rehvipuru tekke vähendamine	D10
14	BALEE-M055	HELCOM meremüra plaani ja vajalike regulatsioonide rakendamine Eestis	D11, D1
15	BALEE-M056	Merealaste andmestike haldamine, andmevahetuse ja keskkonnaandmete kättesaadavuse parandamine, sh asjakohaste teenuste arendamine	D1-D11
16	BALEE-M057	Regulatsioonide ajakohastamine	D1-D11
17	BALEE-M058	Merekeskkonnakaitse alases rahvusvahelises koostöös osalemine	D1-D11
18	BALEE-M059	Huvigruppide teavitamine ja kaasamine merekeskkonna kaitse alastes tegevustesse	D1-D11
19	BALEE-M076	Hüdro-morfoloogiliste tingimuste muutmine keskkonnaseisundi lokaalseks parandamiseks	D5, D7
20	BALEE-M079	Laevadega seotud keskkonnoahutuse tagamine merel	D8, D5, D2, D10
21	BALEE-M002-02	Ohtlike ainete koormuse suurenemise vältimine vesiviljeluses	D8, D9

Meetme kirjeldus	Viimaste seireuuringute põhjal esineb merepõhja prügi rannikumeres enim sadamate lähimbruses, mis on tingitud sellest, et sadamatest ja nende lähialadest on kujunenud aktiivse puhkuse veetmise kohad, mis pakuvad lisaks merele minekule ka muud rekreatiivset tegevust. Prügi satub merre laevadelt või edasikandega sadama territooriumilt või lähialadelt. Meetme eesmärk on ennetada prügi merre sattumist ja vähendada prügikoormust sadamapiirkondades. Sadamate alal ja lähimbruses viiakse läbi: 1) teavituskampaaniad prügistamise negatiivsest mõjust, sh ühekordselt kasutatavate plasttoodetega ja plasti sisaldavate kalapüügivahenditega prügistamise ning nende jäätmete muu sobimatu kõrvaldamise mõjust keskkonnale 2) rannaprügi koristusaksioonid 3) merepõhja makroprügi koristusaksioonid
Indikaatorid meetme tõhususe hindamiseks	Kampaaniaga hõlmatud sadamate arv Merepõhja makroprügi rannikumeres (linimtegevusest mõjutatud alad) indikaatori väärtus
Rakendaja	KOV
Huvirühmad	MTÜd, sadamad
Regionaalne koordineeritus	Regionaalselt koordineeritud. HELCOM mereprügi tegevuskava, sh teavitustegevused
Lisainfo	
Maksumuse hinnang	
BALEE-M046	Tegevused
	Teavituskampaaniad ja koristusaksioonid

[Merestrategie | Kliimaministeerium](#)

[Läänemere tegevuskava \(BSAP\)](#)

Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja säilitamiseks toetame:

Uuringuid ja arendustöid

- Mere seisundi hindamist, selleks vajalike andmete kogumist ja metoodika arendamist ning merestrategia osades toodud arendusvajaduste tagamine;
- Mere kasutamise hindamist, selleks vajalike andmete kogumist ja metoodika arendamist;
- Mere kaitset ja kestliku kasutamist võimaldava tehnoloogia arendamist ja kasutuselevõttu.

Uuringuvajadused

BALEE-R023 Uute võõrliikide keskkonnamõju väljaselgitamine ja nende tasandusmeetmete väljatöötamine (nt Ida-lontmudil)

BALEE-R025 Võõrliikide varajase avastamise süsteemi loomine rakendades keskkonna DNA (eDNA) meetodikat

BALEE-R031 Regionaalselt koordineeritud meetmete rakendamine toitainete koormuse vähendamise eesmärkide saavutamiseks

BALEE-R037 Kliimamuutuste võimalike mõjude hindamine ja vastavate vastutegevuste planeerimine

BALEE-R054 Uuringud veealuse müra mõju vähendamise meetmete kehtestamiseks

BALEE-R061 Lindudele tundlike alade kaartide koostamine avalikkuse teavitamiseks

BALEE-R066 Tööstuses kasutatavates pesuainetes fosfori vähendamise võimalused Eestis

BALEE-R078 Rannakaitse meetodikate väljatöötamine ja pilootprojektid

BALEE-R080 Mereprügi allikate, leviku ja mõju uuringud

BALEE-R027 Harrastuspüügi osatähtsuse hindamine ja reguleerumine kalavarude kasutamisel

Eesti mereala hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja säilitamiseks toetame:

Laevadest ja sadamatest lähtuva reostuse tõrjealaseid tegevusi:

- Sadama reostustõrjeplaani täitmise tagamine;
- Reostuse tagajärjel kahjustatud rannikualade loodus- ja elukeskkonna taastamine;
- Ennetav koolitus, väljaõpe või teavitustöö;
- Reostustõrjeks valmisoleku suurendamine.

(Vabatahtlikele, keda kaasatakse reostusõnnetuste korral reostuse likvideerimisega seotud tegevustesse.)

Toetuse andmise tingimused

- Toetust võivad taotleda kõik juriidilised isikud, füüsilisest isikust ettevõtjad ja asutused

Toetusmäärad:

- Sihtasutustel ja mittetulundusühingutel 90%
- Avalik-õiguslikel juriidilistel isikutel 80% (sh kõik ülikoolid, KOVID)
- Ettevõtjatel 50%
- Toetuse osakaal võib olla 100% kohaliku omavalituse üksusel, kui korrastatakse riigi maal või omandis olevaid objekte
- Riigi- ja valitsusasutuste projektidel 100%

Ühele ettevõtjale vähese tähtsusega abi kogusumma ei tohi kolme aasta pikkuse ajavahemiku jooksul ületada 300 000 eurot. Riigiabi info <https://www.rahandusministeerium.ee/et/riigiabi>

Toetuse andmise tingimused

- Projekti võib esitada kulusid, mis on tehtud alates vooru avamisest (11.03.2024) kuni 24 kuu möödumiseni rahastamisotsuse tegemisest. Uuringute, arendustööde ja inventuuride puhul on abikõlblikkuse periood kuni 36 kuud.
- Kui projekti tegevuste tulemusena tekib projekti abikõlblikkuse perioodil tekkepõhine netotulu, võib seda kasutada omafinantseeringu katteks. Omafinantseeringut ületav tulu arvatakse projekti abikõlblikest kuludest maha.
- Omafinantseering peab olema rahaline ja tasutud enne SA KIK tehtavat lõppmakset.

Kulude abikõlblikkus

Projektis saab kajastada järgmisi kulusid:

- Sisseostetud asjad, teenused;
- Personalikulu (projektis tehtud töö eest makstav palk koos maksudega, puhkusetasu);
- Projektijuhtimise kulu saab olla maksimaalselt 10% projekti kõikidest kuludest;
- Lähetuskulu (sõidukulu, majutuskulu), konverentsi või seminari osavõtukulu;
- Sõiduauto kasutamise kulu ülemäär on 0,3 €/km. Sõidukulude esitamiseks tuleb pidada sellekohast arvestust;
- Üldkulud võivad olla maksimaalselt 5% kogu projekti kuludest. Teadus- ja arendustegevuse projektides on üldkulu määraks maksimaalselt 15% abikõlblikest tööjõukuludest.
- Käibemaks juhul kui toetuse saaja ei ole käibemaksu kohustuslane või kui toetuse saajal on võimalik tõendada, et projekti osas tasutud käibemaksu ei saa maksustatavast käibest maha arvata või tagasi taotleda.

Kulude abikõlblikkus

Üldkulud

Projekti üldkuludeks loetakse järgmised kulud:

- 1) kontoritarvete ja -mööbli ostmise, rentimise, hooldamise ja remondi kulud;
- 2) sidekulud, sealhulgas interneti-, telefoni- ja postikulud;
- 3) infotehnoloogia kulud, sealhulgas tark- ja riistvara, kontortehnika ostmise ja rentimise ning serverite, võrkude ja kontortehnika hooldamise ja remondi kulud;
- 4) kommunaalkulud, sealhulgas kütte-, vee- ja elektrikulud ning ruumide koristamise kulud;
- 5) projekti administreerimiseks vajalike ruumide rendikulud;
- 6) valveteenuse kulud;
- 7) projekti administratiivse personali (raamatupidaja, personalispetsialist, IT spetsialist, teised projekti abistavad töötajad) tööjõukulud.

Üldkulu ei pea dokumentaalselt tõendama.

Mitteabikõõblikud kulud

Projekti ei saa esitada järgmiseid kulusid:

- Organisatsiooni juhtimiskulu;
- Oma töötajate täienduskoolitusega seotud kulu;
- Palgale lisaks makstav toetus või lisahüve, mis ei ole käsitatav palgana seaduse tähenduses;
- Projektijuhtimise kulu kui projekti sisuks on ainult asjade ostmine;
- Kindlustusmaksed, välja arvatud reisikindlustusmaksed seoses lähetusega;
- Finantskulu (intressikulu, lepingutasu, tehingukulu, ülekandetasu, valuutavahetustasu, valuutavahetuskahjum, pangakulu ja muud sellised kulud);
- Rahatrahv, rahaline karistus, kohustuse mittetäitmisel makstav leppetrahv ja viivis;
- Juriidiliste teenuste kulu, sealhulgas notari- ja advokaaditasud ja kohtukulud;
- Mitterahaline kulu, sealhulgas vara amortisatsioon;
- Taotluse ettevalmistamise kulu (näiteks tehnoloogilised ja eelprojektid, detailplaneeringud, tasuvusuuringud, arengukavad, keskkonnamõjude hindamine).
- Maa ja kinnisvara ost

Taotluse kohustuslikud lisad

➤ Eelarve seletuskiri

Seletuskirjast peab selguma eelarves olevate kulude sisu, summade kujunemine, omahinna puhul arvutamise meetoodika, ühikhindande kasutamisel selgitus hinna kujunemise aluste kohta. Tuua välja viited hindade kujunemise alusele (nt hinnakirjad veebilehtedel, e-kirjavahetus teenusepakkujaga, hinnapakkumused, kulu omahinna arvutamise meetoodika jms).

Kui võimalikult tarnijalt või tööde teostajalt on saadud hinnapakkumus, siis tuleb see taotluse juurde esitada.

➤ Joonis projekti piirkonna või objekti asukoha kohta

Esitada, kui kavandatavad tööd või investeeringud on seotud konkreetse piirkonnaga.

➤ Kinnistusraamatu väljavõte, kokkulepe maa või ehitise omanikuga/valdajaga projekti tegevuste lubamiseks või tõendusmaterjal vara ja seadmete omandi kohta.

Esitada, kui projektis kasutatav vara või seade ei ole taotleja omandis või tegevused toimuvad objektil, mille kohta on rakendatud kasutuspiirangud.

Taotluse kohustuslikud lisad

- **Projektijuhi CV**

Esitada, kui taotleja on ise tööde teostaja.

- **Arenduse tehniline lühiülevaade**

Esitada, kui taotletakse toetust mere kestliku kasutamise tehnoloogia arendamiseks või kasutuselevõtuks

- **Reostustõrjeplaan või link veebis kättesaadavale plaanile**

Esitada, kui taotletakse toetust sadama reostustõrjeplaani täitmise tagamiseks.

- **Valdkonna eest vastutava riikliku ametkonna kaaskiri**

Esitada, kui vabatahtlike päästjate ühing taotleb toetust reostustõrjevahendite soetamiseks.

- **Esindusõiguse volitus**

Esitada, kui taotluse allkirjastaja ei ole taotleva asutuse seaduslik esindaja. Volikiri võib olla ühekordne, mitmekordne või üldasjaajamise volikiri.

- **Soovituslik: Kasutaja kinnituskiri arendatava lahenduse vajalikkuse kohta**

Projekti tulemi võimaliku kasutaja (juriidiline isik) kinnituskiri selle kohta, et projekti planeeritavate tulemuste järele on tegelik sisuline vajadus ning tegevused on selleks kohased. Kinnituse peab andma juriidiline isik, kes ei ole projekti läbiviimisega seotud.

Taotluste hindamine

Taotluse vastavuskontrolli
teeb KIK 30 tööpäeva jooksul.

Kui taotluses esitatut on vaja täpsustada, siis annab KIK sellest taotlejale teada E-toetuste keskkonna postkasti kaudu!

Jälgige, kes saavad süsteemist e-postiga teavitusi!

Sisulise hindamise
teeb valdkondlik töörühm, mis koosneb ala ekspertidest.

Sisulise hindamise tulemused edastatakse KIK juhatusele.

Otsuse tegemine
Projekti taotluste rahuldamise või rahuldamata jätmise otsused teeb KIKi juhatus sisuhindamise tulemuste alusel.

SA KIK otsustab taotluse rahastamise maksimaalselt 80 tööpäeva jooksul

Projekt viiakse ellu rahastamisotsuse alusel.

- Taotlusi hinnatakse punktiskaalal 0–4. Taotluse hindamisel antud maksimaalne koondhinne moodustub hindamiskriteeriumite alusel antud hinnete kaalutud keskmisest.
- Rahastatakse hindamise tulemusena kõrgema hinde saanud taotlusi, mis on saanud vähemalt 60% (2,4 punkti) võimalikust koondhindest.
- Hindamiskriteeriumid

Projekti elluviimisest

Hanked:

- Eraõiguslikud juriidilised isikud (olenemata, kas on riigihangete seaduse mõistes hankija või mitte ning võrgustikusektori hankijad) peavad hanke, mille eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on üle 30 000 euro, tegema elektrooniliselt riigihangete registris. Kui hanke eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on 10 000–30 000 eurot, peab toetuse saaja esitama SA-le KIK vähemalt kolm digitaalselt allkirjastatud hinnapakumust eri pakkujatelt.
- Avaliku sektori hankijad teostavad hanked vastavalt riigihangete seadusele ja hankekorrale.

Samaväärsuse lubamine, läbipaistvus, võrdne kohtlemine, mõistlikud tähtajad!

Projekti elluviimisest

- Enne projekti tööde tegemist võib ehitusprojektide korral ettemaksuna maksta kuni 30% ning teiste projektide korral kuni 50% toetuse kogusummast.
- Vahemaksed teeb SA KIK pärast seda, kui toetuse saaja või töö tegija on kulud teinud ja dokumentaalselt tõestanud.
- Toetuse abil ostetav või valmiv asi või ehitis peab säilima ja olema kasutuses taotluses märgitud otstarbel vähemalt viis aastat, kui asja mõistlik kasutusaeg ei ole lühem.
- Muudatused projektis tuleb KIKiga alati kooskõlastada, kui muudetakse:
 - tegevust või selle ulatust, sh tegevus jääb ära või lisandub;
 - tegevuse eelarvet enam kui 20% (va kui projekti eelarve on väiksem kui 10 000 eurot);
 - algus- või lõpptähtaega;
 - sõlmitud hankelepinguid;
 - muid osasid, mis oleksid mõjutanud taotluse hindamise tulemust.

Oluline!

2024.aasta I taotlusvoorude algus: 11.03.2024

2024. aasta I taotlusvoorude lõpp: 15.04.2024 kell 17.00

Taotlusvoorude eelarve on 450 000 eurot

Taotlemine toimub E-toetuse keskkonnas

<https://etoetus.rtk.ee>

Lisainfo:

<https://kik.ee/et/toetatavad-tegevused/merekeskkonna-programm>

Rahastatud projektid:

<https://kik.ee/et/projektid>

Täna kuulamast!

Maarja Küttä
Maarja.kytta@kik.ee
Tel 58 800 263

